

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/12/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813217227
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3813217227.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členov JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti o maloletú C. Z., nar. XX.X.XXXX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa otca: C. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom F. cesta XX/X, T. a matky: A. Z., nar. X.X.XXXX, bytom J. F. X/X, T., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 18. októbra 2013, č.k. 8P/43/2013-22, jednohlasne, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že rozsudok Okresného súdu Prievidza z 10.januára 2007 č.k. 13P/756/2006-15 sa mení tak, že otec C. Z., narodený XX.X.XXXX je povinný od 8.8.2013 prispievať na výživu malol. C. Z., narodenej XX.X.XXXX mesačne sumou 75,- eur, ktoré je povinný poukazovať matke A. Z., narodenej X.X.XXXX vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje. Zameškané výživné za obdobie od 8.8.2013 do konca mesiaca október 2013 vo výške 75,- eur je otec C. Z., narodený XX.X.XXXX povinný zaplatiť matke A. Z., narodenej X.X.XXXX do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že matka maloletej sa návrhom doručeným súdu dňa 8. augusta 2013 domáhala zmeny rozsudku, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť otca k maloletej. Výživné žiadala zvýšiť zo sumy 50,- eur na sumu 80,-eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca upravená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa z 10. januára 2007, č.k. 13P/756/2006-15 a odvtedy došlo k zmene pomerov, nakoľko maloletá nastupuje od septembra 2013 na strednú školu a ako študentka odboru čašník-servírka a bude potrebovať nákladnejšie školské pomôcky. Poukázala na to, že sama je t.č. na materskej dovolenke, jej príjem nestačí na zabezpečenie potrieb maloletej a otec maloletej okrem výživného, maloletej inak neprispieva. Otec maloletej sa k návrhu na pojednávaní vyjadril tak, že by bol ochotný prispievať na výživu maloletej vo výške 65,- eur mesačne. Opatrovník maloletej sa k návrhu matky pripojil a uviedol, že zvýšenie výživného je v záujme maloletej, pričom vzhľadom na zmenu pomerov na jej strane ho navrhol zvýšiť na sumu 80,- eur mesačne. Vyživovacia povinnosť otca maloletej bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 10.januára 2007, č.k. 13P/756/2006-15 vo výške 50,- eur mesačne. V tom čase otec maloletej pracoval v Českej republike a dosahoval priemerne príjem cca. 500,- eur mesačne netto a to vrátane vyplácaných diét. Ubytovanie mu zabezpečoval zamestnávateľ a stravu si zabezpečoval sám. Matka maloletej bola v tom čase zamestnaná v YAZAKI SLOVAKIA, s. r. o.,

kde dosahovala priemerný čistý mesačný zárobok cca 300,- eur. Maloletá v tom čase navštevovala základnú školu. V súčasnosti je otec zamestnaný v AGS spol. s r.o., kde jeho priemerná čistá mesačná mzda dosahuje 439,14 eur. Z mzdy sú mu vykonávané zrážky na vedenú exekúciu vo výške 294,58 eur a iné zrážky vo výške cca 35,- eur mesačne. Býva v prenajatom byte v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou, ktorá poberá minimálnu mzdu vo výške 200,- eur. Za byt platia 220,- eur. Priateľka nemá súdom určenú vyživovaciu povinnosť a jej deti sú už plnoleté. Otec v ostatnom čase prispel na nákup oblečenia, ktoré potrebuje maloletá do školy sumou cca 15,-eur. Zárobné pomery matky sa výrazne nezmenili, okrem rodičovského príspevku výške cca 203,- eur, si mesačne privyrobit okolo 100,- eur vo firme BOS. Od otca dostáva výživné na tri deti vo výške cca. 185,- eur, avšak sumu 85,- eur (predstavujúcu výživné na najstaršiu dcéru A.) odovzdáva dcére, ktorá býva so svojím priateľom. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojím priateľom s ktorým má ďalšie dieťa. V súčasnosti platia 300,- eur mesačne za nájom trojizbového bytu, Zárobok priateľa matky t.č. nedosahuje ani minimálnu mzdu a okrem toho má súdom určené výživné na dve ďalšie deti, spolu vo výške 100,- eur. Maloletá C. má už 15 rokov, v septembri 2013 nastúpila na strednú školu, podľa vyjadrenia matky sa rada pekne oblieka a je vegetariánka, z čoho vyplývajú zvýšené nároky na jej stravovanie. Maloletá rada pekne maľuje, chcela by chodiť na maliarsky krúžok, avšak rodina si to nemôže dovoliť.

Ďalej s odkazom na ust. § 78 ods. 1, § 62 ods. 2, § 62 ods. 5 Zákona o rodine v odôvodnení uviedol, že z hľadiska skutkových zistení, bolo pre rozhodnutie o návrhu matky maloletej rozhodné posúdenie toho, či došlo k takej zmene pomerov, ktorá by znamenala zmenu schopností, možností a majetkových pomerov otca, matky a odôvodnených potrieb maloletej. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k zmenám došlo na strane otca, matky i maloletej. Otcovi sa príjem mierne znížil, matke sa narodilo ďalšie dieťa, obaja si našli partnerov s ktorými žijú v spoločnej domácnosti. K najpodstatnejšej zmene však došlo na strane maloletej, ktorá začala študovať na strednej škole a stala sa vegetariánkou, z čoho je zrejmé, že náklady na jej odôvodnené potreby stúpili. Vzhľadom na skutočnosť, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca, uplynulo viac ako šesť rokov, je zrejmé, že nominálne výdavky na výživu a výchovu maloletej sa zvýšili prinajmenšom v dôsledku inflácie. Z týchto dôvodov súd vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej zvýšil, pričom namiesto otcom navrhovanej výšky výživného 65,- eur ho zaviazal k plneniu vyživovacej povinnosti vo výške 75,- eur, nakoľko dospel k záveru, že je v jeho zárobných možnostiach takýmto výživným pravidelne prispievať a takto zvýšená suma, bude postačovať na pomerné pokrytie zvýšených nákladov na výchovu a výživu maloletej. Zameškané výživné za obdobie od 8. augusta 2013 do konca mesiaca októbra 2013 vo výške 75,- eur, zaviazal súd otca zaplatiť matke do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozsudok okresného súdu v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol otec maloletého dieťaťa a žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil, resp. tento zmenil a to tak, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti zamietne. V odôvodnení svojho odvolania uviedol, že podľa jeho názoru súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím uplatnil dôvod odvolania uvedený v § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.. Poukázal na to, že žije s družkou, ktorá je zamestnaná a jej príjem je mesačne cca 240,- eur. On je nútený platiť exekúcie za dlhy, ktoré vznikli ešte počas trvania manželstva s matkou dieťaťa, pretože napriek tomu, že tejto dával celú mzdu, aby mohla platiť náklady na byt a domácnosť tieto neplatila, ktorý dlh sa považuje za ich spoločný, tak ho spláca on. Uviedol, že spolu s družkou mali v nájme 3-izbový byt, avšak z dôvodu, že si nemohli dovoliť vzhľadom na to, že on platí exekúcie, platiť nájom za tento byt, boli nútení si zobrať do nájmu 1-izbový byt, ktoré náklady na bývanie znášajú spoločne, každý v podiele 1-ice, pričom nájomné je 220,- eur mesačne. Okrem týchto výdavkov platí výživné na deti, spolu vo výške 184,- eur, teda jeho výdavky spolu predstavujú 531,- eur. Uviedol, že maloletú dcéru má rád a prispieval by jej aj vyšším výživným, ale jeho príjem mu to neumožňuje. Jeho náklady predstavujú polovicu nájmu za 1-izbový byt v Prievidzi vo výške 110,- eur, náklady na telefón 10,- eur, stravu v mieste pracoviska 147,- eur, náklady na zabezpečenie bežného a pracovného oblečenia 15,- eur, hygienické potreby 15,- eur, príspevok na domácnosť a stravu 50,- eur. Podľa jeho názoru ide na jeho strane o nevyhnutné výdavky. V súčasnosti je práceneschopný, navyše s ním zamestnávateľ ukončil pracovný pomer, bude si musieť hľadať nové zamestnanie.

Matka maloletého dieťaťa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s týmto nesúhlasí, pretože na strane maloletého dieťaťa došlo k podstatnej zmene pomerov a to tým, že od septembra 2013 je študentkou 1.ročníka strednej školy, kde sú náklady na štúdium podstatne vyššie, ako na

základnej škole. Okrem toho má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, je na rodičovskej dovolenke, pričom poberá len rodičovský príspevok 290,- eur vrátane prídavkov na 4 deti. Otec jej štvrtého dieťaťa F. C., nar. XX.XX.XXXX má príjem zo zárobkovej činnosti v rozmedzí od 200,- do 300,- eur mesačne. Bývajú v podnájme, kde po zaplatení nákladov na byt, im zostanú len finančné prostriedky na skromné zabezpečenie osobných potrieb detí. Poukázala na to, že mal. Romana je vo veku, kedy sú náklady na zabezpečenie jej potrieb zvýšené, pričom tak ona, ako ani ďalšie deti nemajú ani mobilný telefón, nemajú pripojenie na internet, pretože finančné prostriedky rodiny to neumožňujú. Otec sa o deti nezaujíma, neberie ich na víkendy, netrávi s nimi víkendy a nad rámec výživného jej ničím neprispieva a to ani pri príležitosti ich sviatkov, alebo Vianoc. Nesúhlasila s dôvodmi odvolania, spočívajúcimi v tom, že tento spláca spoločné dlhy. Tieto si spôsobil výlučne on sám svojím spôsobom života a nezáujmom o rodinu. Podľa jej názoru aj skutočnosť, že aktuálne prišiel o zamestnanie, je spôsobená tým, že požíva alkohol. Podľa jej názoru malo by byť prioritným záujmom otca, aby na deti prispieval aspoň primeraným výživným, keď sa o ne inak nezaujíma. Súdom určená vyživovacia povinnosť otcovi, napriek tomu, že tomuto sa zdá vysoká, nepostačuje na zabezpečenie potrieb dieťaťa a to poplatkov za školu, primeranú výživu, náklady na oblečenie a bývanie.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené, pričom z tohto manželstva pochádzajú tri deti a to plnoletá A., mal. C. a mal. C.. Matka spolu so svojim priateľom a ich spoločnou dcérou F. a maloletými deťmi C. a C., bývajú v 2-izbovom byte, kde náklady spojené s užívaním bytu predstavujú mesačne 300,- eur. Plnoletá A. v spoločnej domácnosti nebýva. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavku na tri deti. Mal. C. od septembra 2013, navštevuje 1. ročník SOU obchodu a služieb odbor čašníka - servírka, s čím sú spojené zvýšené náklady. Poukázal aj na to, že vo svojom voľnom čase dieťa rado maľuje, chcelo by navštevovať výtvarný krúžok. Zvýšené náklady má matka aj v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom dieťaťa, pretože v dôsledku ochorenia na astmu, je potrebné zakupovať lieky, pričom starostlivosť o dieťa je zo strany otca zabezpečovaná len prostredníctvom určenej mu vyživovacej povinnosti, ktorú si síce otec plní, avšak nad rámec určeného výživného ničím neprispieva. S dieťaťom sa stretáva len sporadicky. Vzhľadom na vek a odôvodnené potreby dieťaťa, podľa jeho názoru zvýšenie vyživovacej povinnosti súdom otcovi je v záujme dieťaťa a preto navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu, ako v celom rozsahu správny potvrdiť.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a za použitia § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Odvolačný súd si v plnom rozsahu osvojil skutkový stav, zistený súdom prvého stupňa, ktorý považoval za správny. Zo svojich zistení vyvodil okresný súd aj správny záver a krajský súd sa v plnom rozsahu stotožňuje nielen so skutkovými, ale aj právnymi závermi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. na ne poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dodáva nasledovné:

Vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonnou povinnosťou trvajúcou do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere, sa o dieťa stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

Priznané výživné v prípade, ak sa zmenia pomery vychádzajúc z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine možno zmeniť, pretože nie je rozhodnutím nemenným. Plynutím času môže nastať zmena pomerov tak na strane detí, v dôsledku pribúdajúceho veku, zvyšovania nákladov na zabezpečovanie ich odôvodnených potrieb, ako aj na strane rodičov a to zvýšením, alebo znížením príjmu, prípadne existenciou iných okolností, ktoré môžu mať zásadný vplyv pri posudzovaní, či k zmene pomerov na strane či už rodičov alebo dieťaťa došlo.

Súdna prax výkladom ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine považuje za zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa, výraznú zmenu vo výške jeho nákladov na základné životné potreby (bývanie, strava, ošatenie), ale aj zmenu vo výške nákladov na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa -

vzdelávania, kultúrne a športové aktivity, závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na zdravotný stav dieťaťa. Uvedené náklady na uspokojovanie potrieb dieťaťa, má pokrývať výživné od rodičov, keďže dieťa si ich samé nemôže zabezpečiť, nie je totiž schopné samé sa živiť. Náklady na potreby dieťaťa, uspokojujú obaja rodičia a to podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Súd zohľadňuje pri posudzovaní výživného, aj výkon osobnej starostlivosti o dieťa, ktorým sa kompenzuje výživné vo finančnom vyjadrení.

Zmena pomerov, môže nastať aj na strane rodičov maloletého dieťaťa. Môže to byť vznik, alebo zánik ďalšej vyživovacej povinnosti, zmena v ich majetkových a príjmových pomeroch, prípadne zmena v ich nevyhnutných výdavkoch a podobne. Pri určení výživného, resp. jeho zvýšení, alebo znížení, teda zmene, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, pričom u povinného na to prihliadne aj vtedy, ak sa tento vzdá bez dôležitého dôvodu, výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Preskúmané schopnosti na strane povinného, predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumieme nimi vlastnosti, dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu.

V preskúmanej veci odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd správne vyhodnotil matkou tvrdenú zmenu pomerov tak na strane maloletého dieťaťa spočívajúcu v tom, že od doby poslednej úpravy vyživovacej povinnosti prešlo viac ako 6 rokov (v čase rozhodovania odvolacieho súdu viac ako 7 rokov), teda už len v dôsledku plynutia času je zrejmé, že nominálne výdavky na výživu a výchovu dieťaťa, sa zvýšili prinajmenšom v dôsledku inflácie. Ide o zohľadnenie tzv. valorizačnej klauzuly, obsiahnutej v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorej znenie ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj vývoj životných nákladov, ktorá povinnosť je obligatórna. Z uvedeného teda vyplýva, že samotný vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá i sama o sebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Okrem tejto objektívnej okolnosti, za kvalifikovanú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa je potrebné považovať vek dieťaťa a skutočnosť, že od 1. septembra 2013 začalo navštevovať vyšší typ školy, a to 1. ročník SOU obchodu a služieb v odbore čašník - servírka, čím nepochybne sú na strane matky podstatným spôsobom zvýšené náklady na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Navyše z dôvodu, že dieťa trpí astmatickým ochorením, má matka zvýšené náklady aj na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti. Pokiaľ by výška vyživovacej povinnosti otca nebola determinovaná jeho osobnými, majetkovými a zárobkovými pomermi, tak vzhľadom na vek a odôvodnené potreby dieťaťa, s prihliadnutím na to, že matke pribudla vyživovacia povinnosť a je t.č. na materskej dovolenke a poberá len rodičovský príspevok, s tým že si cca 100,- eur mesačne privyrobí, by nepochybne bolo namieste určiť otcovi vyživovaciu povinnosť vo väčšom rozsahu, pretože suma výživného 75,- eur mesačne nemôže rozhodne pokrývať odôvodnené potreby maloletého dieťaťa s prihliadnutím na skutočnosť, že zo strany matky je výživné pomerne nahrádzané osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa. Súd prvého stupňa správne ustálil, že k podstatnej zmene pomerov na strane otca nedošlo, pretože tomuto vyživovacia povinnosť nepribudla a jeho príjem sa znížil v nepatnej miere, v dôsledku čoho je výška stanoveného výživného v rozsahu 75,- eur mesačne, zodpovedajúca aj možnostiam a schopnostiam otca. Neobstojí jeho námietka, že spláca dlhy, ktoré ako uvádzal, mali vzniknúť za trvania manželstva s matkou maloletého dieťaťa, pretože vyživovacia povinnosť je z hľadiska zákona prioritnou a má prednosť pred akýmikoľvek ďalšími výdavkami povinného rodiča. Pokiaľ sa ktorýkoľvek z rodičov, rozhodne zaťažiť takýmto neprimeraným finančným rizikom v podobe pôžičiek, nemôže to ísť na ťarchu plnenia si vyživovacej povinnosti. V konečnom dôsledku je vecou otca maloletého dieťaťa pokiaľ tento tvrdí, že ide o dlhy spoločné s matkou dieťaťa, aby sa s touto v finančne vysporiadal. Rovnako za nedôvodnú, považoval odvolací súd aj námietku otca spočívajúcu v tom, že t.č. je práceneschopným, pretože len dlhodobá práceneschopnosť a s tým súvisiaci podstatný pokles príjmu, je možné považovať za kvalifikovanú zmenu pomerov na strane otca, ktorá by mohla byť spôsobilou k zmene výšky vyživovacej povinnosti. Z rovnakého dôvodu nemožno aktuálne prihliadnúť ani na otcovu tvrdenú skutočnosť, že medzičasom došlo k skončeniu jeho pracovného pomeru, pretože v súčasnosti nemožno predvídať skutočné následky, ktoré môžu z tohto faktu v budúcnosti vyplynúť, keďže otec je t.č. práceneschopný a teda poberá nemocenské dávky, nie je možné predvídať dĺžku trvania tejto práceneschopnosti, a následný dopad na komplexné pomery otca. Preto jedine v prípade, ak by

práceschopnosť otca bola dlhodobou, prípadne po jej skončení, by sa tento zaevidoval na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, stal sa poberateľom dávky v nezamestnanosti, resp. sociálnej dávky, by bolo možné hovoriť o tom, že na strane otca došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov, ktorá by mohla mať za následok zmenu výšky vyživovacej povinnosti, samozrejme za splnenia ďalších zákonných predpokladov.

Vyhodnotiac všetky vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňovým súdom zvýšená vyživovacia povinnosť v prospech maloletého dieťaťa, zodpovedá tak komplexným majetkovým pomerom otca, ako aj na strane druhej, odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa s prihliadnutím na jeho vek, vývoj životných nákladov, s prihliadnutím na aktuálne osobné, majetkové a zárobné pomery matky dieťaťa.

S poukazom na vyššie uvedené, krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny, za použitia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol za použitia § 224 ods. 1 v spojitosti s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.